

GEO: დოკუმენტი მომზადებულია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადამიანის უფლებათა ცენტრის (www.supremecourt.ge) მიერ. თარგმანის ხელახალი გამოქვეყნების ნებართვა გაცემულია მხოლოდ შესაბამისი საავტორო უფლების მითითებით.

ENG: The document was provided by the Supreme Court of Georgia, Human Rights Centre (www.supremecourt.ge). Permission to re-publish this translation has been granted only with a due reference to the copyright.

მეოთხე სექცია

საქმე „აშლარბა საქართველოს წინააღმდეგ“

(განაცხადი №45554/08)

განჩინება

სტრასბურგი

15 ივლისი 2014

ეს განჩინება გახდება საბოლოო 44-ე მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული გარემომგებობის დადგომის შემთხვევაში. შესაძლებელია მოხდეს საქმის სარედაქციო გადახედვა.

საქმეში აშლარბა საქართველოს წინააღმდეგ,

ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს მეოთხე სექციამ, შემდეგი შემადგენლობით:

ინეტა ზიმელე, პრეზიდენტი,

პაივი ჰირველა,

ლედი ბიანკუ,

ნონა წოწორია,

პოლ მაჰონი,

კრზისზტოფ ვოიტიჩეკი,

ფარის ვეჰაბოვიჩ, მოსამართლეები,

და ფატომ არაცი, სექციის რეგისტრატორის მოადგილე

2014 წლის 24 ივნისს პირადი შეკრების დროს განხილვის შედეგად,

გამოიტანა შემდეგი განჩინება, რომელიც მიღებულ იქნა იმავე დღეს:

პროცედურა

1. საქმეს საფუძვლად დაედო საქართველოს მოქალაქის, ბატონ იზეტ აშლარბას („განმცხადებელი“) 2008 წლის 22 აპრილის განაცხადი, რომელიც

სასამართლოში შემოვიდა საქართველოს წინააღმდეგ ადამიანის უფლებათა და ფუნდამენტურ თავისუფლებათა კონვენციის („კონვენცია“) 34-ე მუხლის საფუძველზე.

2. განმცხადებელს წარმოადგენდა ბატონი გ. ზირაქიშვილი და ქალბატონი მ. ფხალაძე, თბილისში მომუშავე იურისტები. საქართველოს მთავრობის („მთავრობა“) წარმომადგენელი გახლდათ ბატონი ლ. მესხორაძე, იუსტიციის სამინისტროდან.
3. განმცხადებლის მტკიცებით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 223¹-ე მუხლის პირველი პუნქტი - ქურდული სამყაროს წევრობა, რომლის საფუძველზეც ის იქნა მსჯავრდებული, არ იყო საკმარისად ნათელი და განჭვრეტადი, რათა დარეგულირებულიყო მისი ქმედება შესაბამისად.
4. 2012 წლის 3 იანვარს განცხადება გადაცემული იქნა მთავრობისთვის კონვენციის მე-7 მუხლის საფუძველზე.

ფაქტები

I. საქმის გარემოებები

5. განმცხადებელი დაიბადა 1956 წელს და ცხოვრობს სოფელ ანგისაში, აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში („აარ“), საქართველო.

ა. განმცხადებლის წინააღმდეგ სისხლისსამართლებრივი დევნის საფუძველები

6. 2006 წლის 15 თებერვალს სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა აარ-ის შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ ბატონი ა.კ.-ს წინააღმდეგ სისხლის სამართლის 223¹-ე მუხლით, მის მიერ ქურდულ სამყაროსთან კავშირში სავარაუდო ყოფნის გამო. აღსანიშნავია ის, რომ მასზე არსებობდა ეჭვი, რომ ის გახლდათ „კანონიერი ქურდი“ (ამ ტერმინის ზუსტი განმარტებისთვის, იხილეთ ქვემოთმოყვანილი პარაგრაფები 18-20), რომელიც უძღვებოდა კრიმინალურ დაჯგუფებებს და არამართლზომიერად მონაწილეობდა სხვადასხვა კერძო გარჩევებში. გამოძიებისას დაიკითხა რამდენიმე მოწმე - კერძოდ, იმ ციხის თანამშრომლები, სადაც ბატონი ა.კ. წარსულში იხდიდა სასჯელს, მისი ოჯახის წევრები და მასთან დაახლოვებული სხვა პირები. ყველა მათგანმა დაადასტურა რომ ა.კ.-მ კრიმინალური რიტუალის - „ნათლობის“ შედეგად 1999 წელს მოიპოვა „კანონიერი ქურდის“ სტატუსი. ამის შემდეგ ის

მონაწილეობდა ქურდული სამყაროს (კრიმინალურ დაჯგუფებათა კარგად ორგანიზებული ქსელი; დამატებითი დეტალებისთვის იხილეთ პარაგრაფები 21-22) მართვაში სპეციალური წესების მიხედვით, რომელიც დადგენილი იყო კრიმინალური სამყაროს წევრებისთვის.

7. 2006 წლის 5 მარტს ა.კ.-ზე გაიცა ძეზნის ორდერი, რომელიც იმ დროისთვის ცხოვრობდა უკრაინაში ან რუსეთში. გამოძიების მიერ დადგინდა, რომ ძეზნილ ექვმიტანილს რეგულარული სატელეფონო კონტაქტი ჰქონდა სხვა, სავარაუდო კრიმინალურ ავტორიტეტებთან, აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში და აძლევდა მათ დავალებას რეგიონში სხვადასხვა კერძო გარჩევების გადაწყვეტის შესახებ. შესაბამისმა სასამართლო ორგანომ გამოძიებას გასცა ა.კ.-ს სატელეფონო საუბრებისთვის მოსმენა-მიყურადების უფლება, რის შედეგადაც გაირკვა, რომ ერთ-ერთი პირი, რომელიც კანონიერი ქურდისგან იღებდა ინსტრუქციებს, იყო განმცხადებელი. შესაბამისად, გამოძიება გაფართოვდა და მოიცვა ამ უკანასკნელის აქტივობები.
8. 2006 წლის 31 ივლისს განმცხადებელი და მეორე პიროვნება ბატონი ი.ა. იქნენ დაკავებული ქურდული სამყაროს წევრობის ბრალდებით, რაც 223¹-ე მუხლის პირველი პუნქტით წარმოადგენდა დასჯად ქმედებას. იმავე დღეს დაკითხვისას განმცხადებელმა დაადასტურა, რომ ის იცნობდა ა.კ.-ს 30 წლის განმავლობაში და იცოდა, რომ ის ფლობდა „კანონიერი ქურდის“ სტატუსს. ამასთან ერთად, განმცხადებლის აზრით, „კანონიერი ქურდი“ იყო „კაი კაცი“.
9. 2006 წლის 29 სექტემბერს გამოძიება შეწყდა ა.კ.-სა და ი.ა.-ს მიმართ და საქმე პროკურატურის მიერ გადაეცა პირველი ინსტანციის სასამართლოს.

ბ. სასამართლო და ბრალდებულის მსჯავრდება

10. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2007 წლის 27 მარტის განჩინებით, განმცხადებელი და ი.ა. მსჯავრდებულ იქნენ ქურდული სამყაროს წევრობის ბრალდებით (სსკ 223¹ მუხლის 1 პუნქტი) და შესაბამისად, მათ მიესაჯათ 7 და 5 წლით თავისუფლების აღკვეთა. ხოლო ა.კ. მსავრდებული იქნა იმავე მუხლის მე-2 პუნქტით - კანონიერი ქურდობა - და მიესაჯა 10 წლით თავისუფლების აღკვეთა.
11. განმცხადებელს ბრალდებოდა შემდეგი ქმედება:

„აღიარებდა და ცნობდა რა ქურდულ სამყაროს, [განმცხადებელი] საჯაროდ გამოხატავდა მათდამი მხარდამჭერას თავისი ცხოვრების წესით და აქტიურად იყო ჩართული ქურდული

სამყაროს მიზნების განხორციელების პროცესში... მისი წევრებისა და სხვა პირებისთვის სარგებელის მოპოვებით და დაკავებული იყო რიგითი ინდივიდების დაშინებითა და იძულებით; [განმცხადებელი] ავრცელებდა ქურდული სამყაროს წესებს საკუთარი მოქმედებით და კანონიერ ქურდებს ხელს უწყობდა ქურდული სამყაროს მართვაში.

12. უფრო კონკრეტულად, განმცხადებლის ბრალეულობა ეფუძნებოდა სამ ეპიზოდს, რომლის ავთენტურობა დამტკიცებულია მრავალრიცხოვანი მოწმეების ჩვენებების საფუძველზე, რომლებიც დაკითხულნი იყვნენ გამოძიების მიერ და მოწმედ გამოცხადნენ სასამართლოზე. ამასვე მიუთითებდა განმცხადებლის, სხვა მსჯავრდებულთა და სხვა რელევანტურ პირთა სატელეფონო მოსმენისას მიღებული მტკიცებულებები.
13. პირველ რიგში, სასამართლომ დაადგინა, რომ ა.კ.-მ, რომელიც ზოგადად მიჩნეული იყო კრიმინალური სამყაროს ერთ-ერთ ყველაზე ავტორიტეტული ხელმძღვანელად რეგიონში, დაავალა განმცხადებელს, გაერჩია ბინასთან დაკავშირებული საკითხი, რომელიც ეხებოდა ა.კ.-ს სიდედრს და სხვა პირს. სასამართლომ დაადანაშაულა განმცხადებელი ამ დავალების მიღებასა და 2006 წლის 24 ივნისს, ა.კ.-ს კრიმინალური ავტორიტეტის გამოყენებით, საქმის არაოფიციალურ გარჩევაში მონაწილეობის გამო. საპასუხოდ, განმცხადებელი წარუმატებლად დავობდა, რომ მას მხოლოდ სურდა დახმარებოდა ქალბატონს, რომელიც იყო მისი ახლობელი, რომ მეგობრული შეთანხმებით გადაეწყვიტა დავა, რაც ასევე უთხრეს მათ სამოქალაქო საქმის განხილვისას. მისი თქმით, განმცხადებელმა არ იცოდა, რომ ჩვეულებრივ მსგავსი ქცევა იყო სისხლის სამართლის დანაშაული. მისივე თქმით, მისმა ძველმა მეგობარმა ა.კ.-მ სთხოვა, ამ დავაში ჩართულიყო.
14. გარდა ამისა, საქალაქო სასამართლომ დაადგინა, რომ თანაბრალდებულმა „კანონიერმა ქურდმა“ ა.კ.-მ 2006 წლის 24 ივნისს განმცხადებელს მოსთხოვა, რომ დაედგინა ორი, 20-დან 25-წლამდე ადამიანის ადგილსამყოფელი, რომელთაც უარი თქვეს ტაქსის მძღოლისთვის გადაეხადათ მომსახურების საფასური. განმცხადებელს ეთხოვა, რომ დაერწმუნებინა ორი ახალგაზრდა, მისი და ა.კ.-ს ავტორიტეტის გამოყენებით, რომ მათ გადაეხადათ ვალი მძღოლისთვის. განმცხადებელმა მიანიშნა, რომ ა.კ.-მ მას სთხოვა, ასეთი დავის განხილვაში მონაწილეობის მიღება, თუმცა განაცხადა, რომ პრაქტიკულად მას არანაირი ქმედება არ განუხორციელებია და არ შეეძლო გაეგო, თუ რატომ უნდა ყოფილიყო პასუხისმგებელი იმის გამო, რაც არ მომხდარა.
15. საბოლოოდ, საქალაქო სასამართლო დაეყრდნო იმ ფაქტს, რომ 2006 წლის 8 ივნისს განმცხადებელი სტუმრობდა თავისუფლებადკვეთილ ახლობელს,

რომელიც ქურდული სამყაროს მიერ მიჩნეული იყო როგორც „მომავალი“, რაც ნიშნავს ადამიანს, რომელიც მომავალში იქნება „კანონიერი ქურდი“. გარდა ე.წ „ობშიაკის“ განხილვისა, რომელიც წარმოადგენს ქურდული სამყაროს საერთო ფონდს, განმცხადებელმა მიაწოდა ინფორმაცია მსჯავრდებულს იმის შესახებ, რომ შინაგან საქმეთა მინისტრს შესაძლოა, მალე დაეკარგა თანამდებობა, რაც საშუალებას მისცემდა ქურდულ სამყაროს აღედგინა საკუთარი ავტორიტეტი და სხვა შესაბამისი წესები. მესამე ეპიზოდის შესახებ განმცხადებელმა წარუმატებლად იდავა სასამართლოს წინაშე, რომ მან უბრალოდ გამოხატა თავისი აზრი შინაგან საქმეთა მინისტრის პიროვნების მიმართ და რომ ის ამისთვის არ უნდა დაისაჯოს.

16. 2007 წლის 10 ივლისს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლომ, განიხილა განმცხადებლის საჩივარი და მის მიმართ 2007 წლის 27 მარტში გამოტანილი განაჩენი სრულად დატოვა ძალაში.
17. 2008 წლის 29 თებერვლის გადაწყვეტილებით, საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ განმცხადებლის საკასაციო საჩივარი მიიჩნია დაუშვებლად და მის მიმართ დასრულდა სისხლისსამართლებრივი წარმოება.

II. შესაბამისი შიდა სამართალი და შედარებითი კვლევა

ა. კანონმდებლობა „ქურდული სამყაროს“ ინსტიტუტის შესახებ

18. სისხლის სამართლის კოდექსში 223(1) მუხლის შეტანა მოხდა 2005 წლის 20 დეკემბერს. მუხლი ასე იკითხება:

„მუხლი 223(1): ქურდული სამყაროს წევრობა. კანონიერი ქურდობა“

1. ქურდული სამყაროს წევრობა, –
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან რვა წლამდე, ჯარიმით ან უამისოდ.
2. კანონიერი ქურდობა, –
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით შვიდიდან ათ წლამდე, ჯარიმით ან უამისოდ.

19. 2005 წლის 20 დეკემბრის შესწორება, რომელიც წარდგენილი იქნა საქართველოს პრეზიდენტის მიერ, თან ახლდა ოფიციალური ახსნა-განმარტებითი ბარათი, რომელიც მოიცავდა ორი ზემოთ ხსენებული ქმედების კრიმინალიზაციის დასაბუთებას შემდეგი სახით:

„არსებული კანონმდებლობა უკვე მოიცავს ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის მექანიზმებს. თუმცა, ეს მექანიზმები არ არის საკმარისი რომ სპეციფიურად მოიცვას კრიმინალური დაჯგუფებების, ქურდული სამყაროს აქტივობები და რეკეტი.

ამჟამად... სახელმწიფოში ისევ არსებობს სხვადასხვა კარგად ორგანიზებული ჯგუფები, რომლებიც მოქმედებენ სპეციალური წესებით. ამ ჯგუფების მიზნებისა და ფუნქციის მეთოდების შესწავლის შედეგად, დადგინდა, რომ ეს ჯგუფები თავს უწოდებენ „ქურდულ სამყაროს“, რომლის არსებობაც კონფლიქტშია საზოგადოების ინტერესებთან.“

20. გარდა სისხლის სამართლის 223(1) მუხლისა, 2005 წლის 20 დეკემბერს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო მეორე კანონი ორგანიზებული დანაშაულისა და რეკეტის შესახებ. ამ კანონის მე-3 მუხლი ხსნის „ქურდულ სამყაროსთან“ დაკავშირებულ რამდენიმე მნიშვნელოვან ცნებას:

მუხლი 3. ქურდული სამყარო, ქურდული სამყაროს წევრი, კანონიერი ქურდი

1. ქურდული სამყარო – პირთა ნებისმიერი ერთობა, რომელიც მოქმედებს მათ მიერ დადგენილი/ადიარებული სპეციალური წესების შესაბამისად და რომლის მიზანია დაშინებით, მუქარით, იძულებით, დუმილის პირობებით, ქურდული გარჩევის გზით, დანაშაულებრივ ქმედებებში არასრულწლოვანთა ჩაბმით, დანაშაულის ჩადენით ან დანაშაულის ჩადენისაკენ წაქეზებით მისი წევრებისათვის ან სხვა პირებისათვის სარგებლის მიღება.
2. ქურდული სამყაროს წევრი – ნებისმიერი პირი, რომელიც ადიარებს ქურდულ სამყაროს და აქტიურად მოქმედებს ქურდული სამყაროს მიზნების განსახორციელებლად.
3. ქურდული გარჩევა – ქურდული სამყაროს წევრის მიერ ორ ან ორზე მეტ პირს შორის არსებული დავის გადაწყვეტა, რომელსაც ახლავს მუქარა, იძულება, დაშინება ან სხვა უკანონო ქმედება.
4. კანონიერი ქურდი – ქურდული სამყაროს წევრი, რომელიც ქურდული სამყაროს სპეციალური წესების შესაბამისად ნებისმიერი ფორმით მართავს ან/და ორგანიზებას უწევს ქურდულ სამყაროს ან პირთა გარკვეულ ჯგუფს.

ბ. „ქურდული სამყაროს“ ინსტიტუტი

21. რამდენიმე სოციალურ-სამართლებრივი კვლევა შეისწავლის „კანონიერი ქურდებისა“ და „ქურდული სამყაროს“ ფენომენს, რამდენიმე მათგანზე მიუთითებს მთავრობა მის წარდგინებაში. ყველაზე რელევანტური აღმოჩენები ამ კვლევებიდან გვაძლევს შემდეგ ზოგად სურათს.
22. ე.წ. „ქურდული სამყარო“ საქართველოსა და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყნებში მიიჩნევა თანამედროვე ორგანიზებული დანაშაულის სტრუქტურის ხერხემლად. ამ პროფესიონალურ კრიმინალურ სამყაროს ყავს თავისი

ცნობადი ლიდერები, წინასწარ შემუშავებული ინიცირების რიტუალები და ქცევის წესები. ამ სამყაროს აქვს კარგად ორგანიზებული მართვის სტრუქტურა, სუბორდინაციისა და მისი წევრების კონტროლის მკაცრი სისტემა, ასევე, გავლენა ვრცელდება საზოგადოების სხვადასხვა სექტორებზე. ამ საბჭოური ეპოქის ინსტიტუტის ისტორია იწყება იმპრიული რუსეთიდან. საბჭოური კრიმინალური დაჯგუფების ტრადიციული სტრუქტურა 1917 წლის რევოლუციიდან მოყოლებული, ეფუძნებოდა იერარქიასა და „ქურდული კანონისადმი“ (სპეციალური წესები, რომელიც არეგულირებს ქურდული სამყაროს წევრების ქცევას) მკაცრ მორჩილებას. ამ კრიმინალური ორგანიზაციების წევრები იმ დროს იყვნენ ანტი-კომუნისტური განწყობის, და ძირითადად ევალებოდათ ჰქონოდათ მოკრძალებული, არამატერიალისტური ცხოვრება. საბჭოთა ეპოქის პროგრესირებასთან ერთად, ახალი ტიპის კრიმინალები და კრიმინალური სტრუქტურები შეიქმნა, რომელთა საზრუნავს წარმოადგენდა მატერიალური სიმდიდრისა და ძალაუფლების მოხვეჭა. ეს ინდივიდები გაემიჯნენ „ქურდული სამყაროს“ ტრადიციულ ხედვებს და ჩამოაყალიბეს სრულად მატერიალისტური ინტერესების მქონე ახალი დაჯგუფებები. მეცნიერების აზრით, საბჭოთა კავშირმა თავისი წვლილი შეიტანა ტრადიციული სტრუქტურის რღვევაში, რამაც გამოიწვია „კანონიერი ქურდების“ სტატუსის გამითიურება (ბიბლიოგრაფია: L.D. Newman, *Rico and the Russian Mafia: Toward a New Universal Principle Under International Law*, 9 Ind. Int'l & Comp. L. Rev. 225, 1998-199, at p. 231, with further relevant bibliography cited therein; Y. Glazov, „Thieves“ in the USSR – A Social Phenomenon, Survey, in M. Galeotti (Ed.), *Russian and Post-Soviet Organised Crime* (2002); F. Varese, *The Society of the Vory-v-Zakone, 1930s-1950s*, Cahiers du monde russe, in M. Galeotti (Ed.), *Russian and Post-Soviet Organised Crime* (2002), at p. 515)

23. „კანონიერი ქურდები“ არიან ყველაზე პოპულარული კრიმინალები, რომლებსაც ემორჩილებიან სხვა სამართალდამრღვევები. ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყნების კრიმინალურ წრეებში ისინი სარგებლობენ უდავო ავტორიტეტითა და მაღალი სტატუსით. ისინი არიან ორგანიზებული კრიმინალური სამყაროს ელიტა, რანგით ეკვივალენტური იტალიური „ნატოლისა“. „კანონიერი ქურდის“ ტიტული ჩვეულებრივ გადაეცემა სამართალდამრღვევს „ნატოლობის“ რიტუალით, შედარებით უფროსი „კანონიერ ქურდისგან“. ამ ტიტულის მფლობელები მიიჩნევიან „ქურდული კანონის“ დამცველებად. „კანონიერი ქურდი“ იშვიათად ჩაიდენს დანაშაულს პირადად. „კანონიერი ქურდების“ მიერ განხორციელებული კონტროლის

ერთ-ერთი თავისებურებაა მათი ავტორიტეტი კრიმინალურ რგოლებში, რომელიც რეპუტაციაზეა დაფუძნებული. ამრიგად, მოცემულ ტერიტორიაზე ფიზიკურად ყოფნა ერთმნიშვნელოვნად არ არის კრიმინალური ხელმძღვანელების ძალაუფლებისა და ავტორიტეტის განმსაზღვრელი ფაქტორი. ამის სანაცვლოდ, კრიმინალურ ხელმძღვანელებს შორის კომუნიკაციისა და მათდამი პოზიტიური საზოგადოებრივი განწყობის კარგად განვითარებული ქსელი, უზრუნველყოფს მათ გავლენას კრიმინალურ სამყაროზე. ზოგადად, „კანონიერმა ქურდებმა“ უნდა შეასრულონ ორი ძირითადი ფუნქცია, რათა შეინარჩუნონ კრიმინალური სამყაროს ეფექტური ხელმძღვანელობა: (1) ინფორმაციული ფუნქცია (ეს მოიცავს კონკრეტულ ინდივიდებსა და მოვლენებზე ინფორმაციის შეგროვებას, ანალიზს და შეფასებას); (2) ორგანიზაციული ფუნქცია (სხვადასხვა სპეციფიური აქტივობების დაგეგმვა და პასუხისმგებლობის დელეგირება კრიმინალური სამყაროს სხვა წევრებისთვის); (3) ნორმატიულ-რეგულაციური ფუნქცია (იგულისხმება, კრიმინალური იდეოლოგიის გავრცელება, კრიმინალური ცხოვრების რომანტიზირება, ახალგაზრდების გამოზრდა, კრიმინალურ წრეებში „ქურდული კანონის“ დაცვა); (4) გადაწყვეტილების მიღების ფუნქცია - (სხვა კავშირში მყოფი კრიმინალური ჯგუფების საქმიანობის კოორდინირება და მიმართვა, მათ შორის: სახლების მმართველების, რეკეტიორების, ყაჩაღების, ჯიბის ქურდების, მანქანის გამტაცებლების, ადამიანების გამტაცებლების). ამას გარდა, „კანონიერი ქურდის“ ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ამოცანაა კრიმინალური სამყაროს ერთიანი მონეტარული ფონდის „საერთოს“ იგივე „ობშიაკის“ ადმინისტრირება. უნდა აღინიშნოს, რომ „კანონიერ ქურდებს“ არამარტო კრიმინალურ წრეებში ჰქონდათ ავტორიტეტი და ახორციელებდნენ კონტროლს, არამედ საზოგადოების სხვადასხვა სექტორებზეც, ზოგადად. წარსულში ისინი მიჩნეულნი იყვნენ პატივსაცემ, სოციალურ ავტორიტეტებად და მათ ხშირად იყენებდნენ დავების გადაწყვეტის მიზნით. მათი სიმდიდრისა და ავტორიტეტის გამო, ისინი ახალგაზრდებისთვის იქცნენ მისაბამ ადამიანებად. სოციალურ და კრიმინალურ ელიტებს შორის გადაკვეთა და კავშირი ხშირად სახელდება როგორც „კანონიერი ქურდების“ ინსტიტუტის ერთ-ერთი თვალსაჩინო თავისებურებად (ბიბლიოგრაფია: Joseph D. Serio and V. S. Razinkin, *Thieves Professing the Code: The Traditional Role of "Vory v Zakone" in Russia's Criminal World and Adaptations to a New Social Reality*, Low Intensity Conflict & Law Enforcement; L. Shelley, *Post-Soviet Organised Crime and the Rule of Law*, 28 J.

Marshall L. Rev. 827 1994-1995, at p. 827; Sharon A. Melzer, *Russian and Post-Soviet Organised Crime*, by Mark Galeotti (Ed.), Book Review, International Criminal Justice Review).

24. ჯერ კიდევ საბჭოთა დროიდან დაწყებული, ყველა ამ მოვლენამ სიღრმისეული გავლენა იქონია საქართველოს სამოქალაქო საზოგადოებაში კრიმინალური ძალების სტრუქტურის ფორმირებასა და ციხის სამყაროზე. ამას გარდა, ქართველი „კანონიერი ქურდები“ ითვლებოდნენ, რომ იყვნენ ერთ-ერთი ყველაზე ძლიერი და გავლენიანი ეთნიკური ჯგუფი საბჭოთა კავშირის მთლიან კრიმინალურ ელიტაში (სტატისტიკური თვალსაზრისით, ქართველი „კანონიერი ქურდები“ შეადგენდნენ მთლიანად კრიმინალური ბოსების 31.6%, და იყვნენ სიდიდით მეორე ყველაზე დიდი ეთნიკური ჯგუფი რუსი „კანონიერი ქურდების“ შემდეგ, რომლებიც ამ საზოგადოების 33.1% წარმოადგენდნენ). ქართველი „კანონიერი ქურდების“ მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებს ტრადიციულად განსაკუთრებული წონა ჰქონდა იმავე დონის, ან უფრო დაბალ საფეხურზე მყოფი კრიმინალებისთვის. 1985 წელს საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა სამართალდამცავ ორგანოებს დაავალა დაეწყო სადამსჯელო ღონისძიებები „კანონიერი ქურდების“ მიმართ. ცენტრალურმა კომიტეტმა, რათა ხაზი გაესვა ამ მისიის მნიშვნელობისთვის, ნათელი გახადა, რომ ის ოფიციალური პირები, ვინც ვერ შეასრულებდნენ მათზე დაკისრებულ დავალებას, მიიჩნეოდნენ სამართალდამრღვევებად და მათ მიმართ გატარდებოდა შესაბამისი ღონისძიებები. 1986 წლისთვის დააკავეს 52 ქართველი „კანონიერი ქურდი“. თუმცა, ეროვნულმა სასამართლოებმა დაადგინეს ყველაზე მსუბუქი სასჯელები, რაც კი შესაძლებელი იყო. ეს ნაწილობრივ აიხსნა ორგანიზებული დანაშაულის ეფექტური სისხლისსამართლებრივი დევნისთვის მნიშვნელოვანი სამართლებრივი საფუძვლების არარსებობით (იმ დროისთვის არ არსებობდა კანონი, რომელიც კრძალავდა კრიმინალურ ავტორიტეტად ყოფნის ფაქტს). შესაბამისად, ოთხ „კანონიერ ქურდს“ აღეკვეთა თავისუფლება პრობაციის წესების დარღვევისთვის, ცხრას მაწანწალობისთვის და „პარაზიტული ცხოვრების სტილის“ სხვა ფორმებისთვის, შემდეგი 14 ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის არალეგალური მფლობელობისა და შენახვისთვის, 19 ნარკოტიკებით ვაჭრობისთვის და დანარჩენი ექვსი „კანონიერი ქურდი“ დააპატიმრეს სხვადასხვა მსუბუქი ხასიათის დანაშაულებისთვის. ნებისმიერ შემთხვევაში, მაინც რთული იყო დაპატიმრებული „კანონიერი ქურდების“ საქმიანობისთვის ხელის შეშლა,

რადგან მათ ადვილად შეეძლოთ გაეგრძელებინათ კრიმინალური სამყაროს მართვა თავიანთი საკნებიდან (ბიბლიოგრაფია: ვ. დევის ნორდინი და გ. ლლონტი, *კანონიერი ქურდები და კანონის უზენაესობა საქართველოში*, საერთაშორისო ურთიერთობების კავკასიური მიმოხივლა, Vol.1 (1) - ზამთარი 2006; ლ.ი. შელი, *პოსტ-საბჭოთა ორგანიზებული დანაშაული, პრობლემა და რეაქცია*, ევროპული ჟურნალი სისხლისსამართლებრივ პოლიტიკასა და კვლევაზე, Vol.3-4, გვ.8).

სამართალი

I. კონვენციის მე-7 მუხლის სავარაუდო დარღვევა

25. მომჩივანი დავობდა, რომ სისხლის სამართლის კოდექსის 223(1)-ე მუხლი არ იყო ზუსტი და საკმარისად ნათელი იმისთვის, რათა შეეფასებინა, თუ რა სახის ქმედება შეიძლება ჩაითვალოს კრიმინალური სამყაროს წევრობასთან კავშირში და შესაბამისად, დასჯადად. იგი დაეყრდნო კონვენციის მე-7 მუხლს, რომელიც მის შესაბამის ნაწილში შერმდეგნაირად იკითხება:

„1. არავინ შეიძლება ბრალეულად იქნეს მიჩნეული რაიმე დანაშაულში ისეთი მოქმედების ან უმოქმედობის გამო, რომელიც არ წარმოადგენდა დანაშაულს ეროვნული ან საერთაშორისო სამართლის მიხედვით იმ დროს, როდესაც იგი ჩაიდინეს.“

A. დასაშვებობა

26. ხელისუფლებას არ წარუდგენია არანაირი პრეტენზია ამ საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებით.

27. სასამართლო აღნიშნავს, რომ ეს საჩივარი არ არის არსებითად დაუსაბუთებელი კონვენციის 35-ე მუხლის §3 (ა) მნიშვნელობის ფარგლებში. ამასთან მიუთითებს, რომ არც ერთი სხვა საფუძვლით იგი არ არის დაუშვებელი. აქედან გამომდინარე უნდა გამოცხადდეს დასაშვებად.

B. საქმის არსებითი გარემოებები

1. მხარეთა არგუმენტები

28. ხელისუფლებამ, მიმართა რა რელევანტური სოციო-სამართლებრივი კვლევების ვრცელ ბიბლიოგრაფიას (იხ. §§22-24 ზემოთ), მიიწვია სასამართლო, რათა მხედველობაში მიეღო „ქურდული სამყაროს“ სოციალური ფენომენი, რომელიც იმართებოდა ტიტულოვანი მაფიის ბოსების მიერ, რომლებიც საქართველოში ცნობილი იყვნენ როგორც „კანონიერი ქურდები“. მათ ხაზი გაუსვეს, რომ ამგვარი კრიმინალური ბოსების არაფორმალური ავტორიტეტი ფართოდ გავრცდა დანაშაულებრივ სამყაროს და ასევე აბინძურებდა საზოგადოებრივი ცხოვრების მრავალ სფეროს. შესაბამისად, ახალგაზრდები ცდილობდნენ დამსაგავსებოდნენ კრიმინალურ ავტორიტეტებს, ბევრი მათგანი მაღალი თანამდებობის საჯარო მოხელეზეც ცნობილი იყო, რომ ისინი თანამშრომლობდნენ და მხარს უჭერდნენ ამ ავტორიტეტებს და ამის სანაცვლოდ ფინანსურ მხარდაჭერას იღებდნენ ბიზნეს წრეებიდან „შემოწირულობის“ სახით. ამ გაუმართლებელმა გავლენამ გამოიწვია, სხვა საკითხებთან ერთად, ციხეების „კანონიერი ქურდების“ მიერ ტოტალური კონტროლი. დაშინებებით, იძულებით და კოოპერირებით, კრიმინალურ ავტორიტეტებს ჰქონდათ უსაზღვრო გავლენა სხვა პატიმრებსა და ციხის ოფიციალურ პერსონალზე და მათ მიერ დადგენილი წესებისადმი დაუმორჩილებლობას, მათ შორის ე.წ. „ობშიაკში“ წვლილის არ შეტანას, შეეძლო გამოეწვია მეტად სასტიკი სასჯელი, მათ შორის სიკვდილი.
29. ხელისუფლებამ განაცხადა, რომ მრავალი წლის განმავლობაში ადგილი არ ჰქონდა რეალურ ბრძოლას „კანონიერი ქურდების“ ნორმებთან და მათ დანაშაულებრივ სინდიკატებთან, საერთო პოლიტიკური ნების არ არსებობის გამო. მხოლოდ 2003 წლის ნოემბერში ხელისუფლების ცვლილების შემდგომ დაიწყო სახელმწიფომ სამართლებრივი და სხვა ხასიათის ზომების მიღება, რომლებიც მიზნად ისახავდა კრიმინალური ავტორიტეტების ძალაუფლებასთან ბრძოლას. კერძოდ, 2005 წლის 20 დეკემბერს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში შევიდა ცვლილებები, რომლითაც დაემატა 223(1) მუხლი, რომელიც დასჯადად აცხადებდა ორ განსხვავებულ სისხლისსამართლებრივ დანაშაულს - (i) „ქურდული სამყაროს“ წევრობა და (ii) „კანონიერ ქურდად“ ყოფნა. ამ დანაშაულების კრიმინალიზაცია დაფუძნებული იყო სახელმწიფო ორგანოების საფუძვლიან ცოდნაზე „კანონიერი ქურდების“ ინსტიტუტის სპეციფიკური მახასიათებლების და „ქურდული სამყაროს“ სხვადასხვა ქცევის წესების შესახებ. მაგალითად, მუხლი 223(1) მიზნად ისახავდა გამოველინა საზოგადოდ აღიარებული ფენომენი, რომლის მიხედვითაც „კანონიერ ქურდებს“ პირადად თვითონ არ

ჰქონდათ დანაშაული ჩადენილი, მაგრამ ორგანიზებას უწევდნენ სხავდასხვა დანაშაულებრივ ქმედებებს კრიმინალური სინდიკატების საშუალებით, რომლებიც მათი პირდაპირი თუ არაპირდაპირი სუბორდინაციის ქვეშ მოქმედებდნენ. „ქურდების“ ძალაუფლების ერთ-ერთი ყველაზე აღსანიშნავი მახასიათებელი იყო მათი, რეპუტაციაზე დაფუძნებული ავტორიტეტი დანაშაულებრივ წრეებში, რაც გულისხმობდა იმას, რომ მაშინაც კი, როდესაც ისინი ფიზიკურად არ იმყოფებოდნენ ქვეყანაში, მაინც შეეძლოთ საფრთხე შეექმნათ საჯარო წესრიგისთვის ერთგული კრიმინალების ქსელის დახმარებით.

30. ხელისუფლებამ ასევე განაცხადა, რომ ზემოთ აღნიშნული 2005 წლის 20 დეკემბრის ცვლილებას სისხლის სამართლის კოდექსში თან ახლდა ოფიციალური განმარტებითი მემორანდუმი, რომელიც სამართლებრივი ცვლილების დასაბუთებასთან ერთად წარადგენდა ამ დანაშაულების შემადგენელ ნაწილებსაც (შემადგენლობას) (იხ. პარაგრაფი 19 ზემოთ).

ამას გარდა, ცვლილება წარმოადგენდა მხოლოდ ერთ-ერთ ელემენტს უფრო ფართო საკანონმდებლო პაკეტისა, რომელიც მიზნად ისახავდა კრიმინალური სინდიკატების წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერებას. კანონმდებლობის სხვა ნაწილი, რომელიც მიღებულ იქნა ამავე დღეს, იყო კანონი ორგანიზებულ დანაშაულსა და რეკეტზე, რომლის მე-3 თავი სრულყოფილად განუმარტავდა საზოგადოებას იმგვარი ტერმინების მნიშვნელობას, როგორიცაა „ქურდული სამყარო“, „ქურდული სამყაროს წევრობა“, „დავების გადაწყვეტა კანონიერი ქურდის ავტორიტეტის გამოყენებით“, „კანონიერი ქურდობა“ და ა.შ. 2005 წლის 20 დეკემბრის საკანონმდებლო პაკეტის შედეგად, საქართველოს სახელმწიფოს შეეძლო სისხლის სამართლებრივი დევნა დაეწყო და ბრალი წაეყენებინა 180-ზე მეტი კრიმინალური ავტორიტეტისთვის, რომელთაგან 20 მსჯავრდებულ იქნა „კანონიერი ქურდობისთვის“. ამას გარდა, ზოგიერთმა ყველაზე ძლიერმა „კანონიერმა ქურდებმა“ შეძლეს საქართველოდან გაქცევა და თავშესაფარი იპოვეს ან რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინაში, ან დასავლეთ ევროპის ქვეყნებში. ყველაზე მნიშვნელოვანი შედეგი, რაც ამ ანტი-კრიმინალურ კამპანიას მოჰყვა, იყო მნიშვნელოვანი პროგრესი კრიმინალური ავტორიტეტების საზოგადოებაზე ფართო სოციალური გავლენის აღმოფხვრასა და მათი პრივილეგირებული სოციალური მდგომარეობის განადგურებაში.

31. შესაბამისად, ხელისუფლება დავობდა, რომ ზემოხსნეული 2005 წლის 20 დეკემბრის საკანონმდებლო პაკეტი იყო საკმარისზე მეტი, რათა მომჩივანს

ნათელი წარმოდგენა ჰქონოდა, რომ მისი „ქურდულ სამყაროსთან“ სიახლოვე აუცილებლად გამოიწვევდა სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას 223(1) მუხლის საფუძველზე და აქედან გამომდინარე, თავისი ქმედებები შესაბამისად უნდა დაერეგულირებინა.

32. პასუხად, მომჩივანმა ახალი არგუმენტების წარდგენის გარეშე, გამოთქვა მხოლოდ უკმაყოფილება ხელისუფლების პოზიციის მიმართ და გაიმეორა, რომ მას არ შეეძლო წინასწარ განესაზღვრა, თუ რომელი მისი ქმედება გამოიწვევდა პასუხისმგებლობას სისხლის სამართლის კოდექსის 223(1) მუხლის ფარგლებში. იგი დავობდა, რომ მან არ იცოდა თუ რას ნიშნავდა ცნებები „ქურდული სამყარო“ ან „დავების გადაწყვეტა კანონიერი ქურდის ავტორიტეტის გამოყენებით“.

2. სასამართლოს შეფასება

a) ზოგადი პრინციპები

33. კონვენციის მე-7 მუხლის §1 სცდება სისხლის სამართლის ბრალდებულის საზიანოდ რეტროსპექტიულად გამოყენების აკრძალვას. იგი ასევე ადგენს, უფრო ზოგადად, პრინციპს, რომ მხოლოდ კანონი განსაზღვრავს დანაშაულს და აწესებს სასჯელს. როდესაც იგი კრძალავს არსებული დანაშაულების ფარგლების იმ ქმედებებზე გავრცელებას, რომლებიც ადრე არ იყო სისხლის სამართლებრივი დანაშაულები, ამავე დროს ადგენს იმ პრინციპს, რომ სისხლის სამართალი არ უნდა განიმარტოს ფართოდ ბრალდებულის საზიანოდ. მაგალითად, ანალოგიით. აქედან გამომდინარე დანაშაულები და შესაბამისი სასჯელები ნათლად უნდა იყოს განსაზღვრული კანონით. ეს მოთხოვნა შესრულებულია, როდესაც პირს შესაბამისი დებულების ტექსტიდან შეუძლია იცოდეს, ან თუ საჭიროა სასამართლოს განმარტების დახმარებით, რა ქმედებები და უმოქმედობები გამოიწვევენ მის სისხლის სამართლებრივ პასუხისმგებლობას. როდესაც საუბარია „სამართალზე“, მე-7 მუხლი გულისხმობს ზუსტად იმ მნიშვნელობას, რომელსაც კონვენცია სხვადასხვა შემთხვევებზე იყენებს. მნიშვნელობა/კონცეფცია, რომელიც მოიცავს როგორც ნორმატიულ, ისე პრეცედენტულ სამართალს და გულისხმობს თვისებრივ მოთხოვნებს, მათ შორის ხელმისაწვდომობასა და განჭვრეტადობას (იხ. *Cantoni v. France*, 15 November 1996, § 29, განჩინებებისა და გადაწყვეტილებების ანგარიში 1996-V; *Coëme and Others v. Belgium*,

nos. 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 და 33210/96, § 145, ECHR 2000-VII; და *Sud Fondi S.r.l. and Others v. Italy*, no. 75909/01, §§ 107 და 108, 2009 წლის 20 იანვარი).

34. პრინციპის გამოყენების შედეგად, რომ სამართალი უნდა იყოს ზოგადი გამოყენების, საკანონმდებლო აქტები ყოველთვის ზუსტი არ არის. ეს ნიშნავს, რომ ბევრი კანონი გარდაუვლად ფორმულირებულია ტერმინებში, რომლებიც უმეტესად ბუნდოვანია და მათი ინტერპრეტაცია და გამოყენება დამოკიდებულია პრაქტიკაზე. შესაბამისად, ნებისმიერი სამართლის სისტემაში რამდენადაც ნათლად არ უნდა იყოს შედგენილი სამართლებრივი დებულება, მათ შორის სისხლის სამართლებრივი ნორმები, შესაძლოა, გარდაუვლად არსებობდეს სასამართლო განმარტების ელემენტი. ყოველთვის იქნება საჭიროება სადაო საკითხების განმარტების და შეცვლილ გარემოებებთან ადაპტაციის. მაშინ, როცა განსაზღვრულობა უაღრესად სასურველია, მას შეიძლება თან მოჰყვეს გადაჭარბებული სიხისტე და სამართალმა უნდა შეძლოს ფეხი აუწყოს ცვალებად გარემოებებს. კანონმა შესაძლოა, მაინც დააკმაყოფილოს „განჭვრეტადობის“ მოთხოვნა იქ, სადაც განსახილველმა პირმა უნდა გამოიყენოს შესაბამისი სამართლებრივი დახმარება რათა შეაფასოს, იმ ხარისხით, რაც გონივრულია არსებულ გარემოებებში, ის შედეგები, რაც განხორციელებულ ქმედებას შესაძლოა მოჰყვეს (იხ. *Achour v. France* [GC], no. 67335/01, § 54, ECHR 2006-IV, და *Huhtamäki v. Finland*, no. 54468/09, § 44, 6 March 2012).

b) წინამდებარე საქმეში გამოყენება

35. წინამდებარე საქმეს რომ დავუბრუნდეთ, სასამართლო აღნიშნავს, რომ მომჩივანს ბრალი ედებადა „ქურდული სამყაროს“ წევრობაზე სისხლის სამართლის 223(1)-ე მუხლის საფუძველზე. ამგვარად, მხარეთა შორის დავის არსი მდგომარეობს იმაში, იყო თუ არა ამ კონკრეტული დანაშაულის მნიშვნელობა ნათელი და საკმარისად განჭვრეტადი, რათა მომჩივანს შეძლებოდა თავისი ქმედებების წინასწარ დარეგულირება.

36. სასამართლო მიუთითებს, რომ „ქურდული სამყაროს“ წევრობა, დანაშაული, რომელიც განსაზღვრულია სისხლის სამართლის 223(1)-ე მუხლით, მჭიდროდ არის დაკავშირებული „კანონიერ ქურდად“ ყოფნის დანაშაულთან. ეს უკანასკნელი სისხლის სამართლებრივად იდევნება იმავე მუხლის მე-2 პარაგრაფით. ორივე ასახავს კარგად ცნობილ ორგანიზებულ დანაშაულს,

რომლის მიმართაც საქართველოს პარლამენტის მიერ, 2005 წლის 20 დეკემბერს, მიღებულ იქნა ფართო საკანონმდებლო პაკეტი, რათა გაძლიერებულიყო ბრძოლა ამგვარი დანაშაულებრივი სინდიკატების წინააღმდეგ (იხ. §§18-20 ზემოთ). სასამართლოს ყურადღება მანამდე ექცეოდა ამ საშიში კრიმინალური საზოგადოების ფუნქციონირებას და მის შურისმაძიებელ კანონებს საქართველოს ციხის სექტორის კონტექსტში (იხ. *ცინცაძე საქართველოს წინააღმდეგ*, no. 35403/06, §§ 61, 66-69 და 87-92, 2011 წლის 15 თებერვალი). ახლა, წინამდებარე საქმის კონტექსტში, სასამართლოს წინაშე დეტალურად იქნა ახსნილი მრავალი სოციო-სამართლებრივი კვლევების შედეგები, რომლებიც „ქურდული სამყაროს“ დანაშაულებრივი ინსტიტუტის ქართულ საზოგადოებაზე გავლენას ეხებოდა (იხ. §§21-24 ზემოთ). შედეგად, გაავლო რა პარალელი სხვა, აღიარებულ სოციალურ პარაზიტებთან, რომლებსაც წარმოადგენენ მაფიის ტიპის ორგანიზაციები (იხ. მაგალითისთვის *Raimondo v. Italy*, 1994 წლის 22 თებერვალი, §30, სერია A no. 281-A), სასამართლო მიუთითებს იმ ლოგიკაზე, რომელიც არსებობდა მოპასუხე სახელმწიფოს 2005 წლის 20 დეკემბრის გადაწყვეტილების უკან, რომ შეექმნა სამართლებრივი საფუძველი, რათა უფრო ეფექტურად ებრძოლა დანაშაულებრივ ქმედებებთან.

37. მართლაც, შესაბამისი კვლევები აჩვენებდნენ, რომ „ქურდული სამყაროს“ არსებობა და ფუნქციონირება 2005 წლის 20 დეკემბრის ანტი-კრიმინალური საკანონმდებლო პაკეტის მიღებამდე დიდი ხნით ადრე აბინძურებდა არა მარტო ციხის სექტორს, არამედ ასევე მთლიანად საზოგადოებას საქართველოში. მათ შორის, მის ყველაზე მოწყვლად წევრებს, კერძოდ, ახალგაზრდებს (იხ. §§24 და 28 ზემოთ). მხედველობაში მიიღო რა ეს კვლევები და ხელისუფლების განცხადებები, სასამართლო აღნიშნავს, რომ ეს დანაშაულებრივი ფენომენი იმდენად ღრმად იყო საზოგადოებაში გამჯდარი და „კანონიერი ქურდების“ სოციალური ავტორიტეტი იმდენად მაღალი იყო, რომ საზოგადოების ჩვეულებრივი წევრებისთვის ცნებები - „ქურდული სამყარო“, „კანონიერი ქურდი“, „დავების გადაწყვეტა კანონიერი ქურდის ავტორიტეტის გამოყენებით“, „ობშიაკი“ და ა.შ. იყო საყოველთაოდ ცნობილი და გაგებული (იხ. ასევე ზემოთ ციტირებული *ცინცაძე*, §§61 და 66-69).
38. შესაბამისად, სასამართლო ადგენს, რომ 2005 წლის 20 დეკემბერს ორი ახალი დანაშაულის წარდგინებით, კერძოდ, „ქურდული სამყაროს წევრობა“ და „კანონიერი ქურდობა“, საქართველოს კანონმდებლობამ მხოლოდ ამ ცნებების და დანაშაულებრივ („ქურდულ“) სუბკულტურასთან დაკავშირებული

ქმედებების კრიმინალიზაცია მოახდინა, რომელთა ზუსტი მნიშვნელობა უკვე ისედაც კარგად ცნობილი იყო ფართო საზოგადოებისთვის. საინტერესოა ისიც, რომ საქართველოს კანონმდებლობამ გადაწყვიტა სასაუბრო ენის შენარჩუნება ამ დანაშაულების სამართლებრივ აღწერაში; სასამართლოს აზრით, ეს მიზნად ისახავდა იმის უზრუნველყოფას, რომ ახლად კრიმინალიზირებული დანაშაულების არსი უფრო ადვილად ყოფილიყო გაგებული საზოგადოების მიერ. ამდენად, სასამართლო ვერ დაარწმუნა მომჩივანის მცდელობებმა, რომ თავი წარმოედგინა პიროვნებად, რომლისთვისაც კრიმინალურ სუბკულტურასთან დაკავშირებული ცნებები სრულიად უცხო იყო, განსაკუთრებით იმას თუ გავითვალისწინებთ, რომ იგი აშკარად საპირისპიროს ვარაუდობდა შიდასამართლებრივი გამოძიების წინაშე მიცემულ ჩვენებებში. ამგვარად, მომჩივანმა აღნიშნა, რომ მან იცოდა, რომ ბ-ნი ა.კ. იყო „კანონიერი ქურდის“ განსაკუთრებული სტატუსის მატარებელი და რომ ზოგადად, მისი აზრით, „კანონიერი ქურდი“ იყო „ალალ-მართალი ადამიანი“ (იხ. §8 ზემოთ). ამას გარდა, როდესაც იგი სტუმრობდა თავის დაპატიმრებულ ნაცნობს, „კანონიერ ქურდად“ „მონათვლის“ კანდიდატს, მომჩივანმა, ფინანსური საკითხების განხილვასთან ერთად, რომლებიც ქურდული სამყაროს „ობშიაკის“ მართვას ეხებოდა, ასევე გამოხატა მოსაზრებები, რომლებიც აშკარად ადასტურებდნენ მის ინტერესს შესაბამისი კრიმინალური სუბკულტურის და „ქურდული სამყაროს“ მიმართ და მის მიერ იმ სპეციფიური კანონების გაგებას, რომლებიც ამ სამყაროში მოქმედებდნენ. ამას გარდა, როდესაც საკუთარი ნებასურვილით ჩაერთო ორი პირადული დავის გადაწყვეტაში, მომჩივანს არ უყოყმანია გამოყენებინა საკუთარი ავტორიტეტი, როგორც ქურდული სამყაროს უფროსი წევრის და თავისი უფროსის, ტიტულოვანი „კანონიერი ქურდის“ ბ-ნი ა.კ.-ს ავტორიტერი, როგორც დამაჯერებლობის საშუალება (იხ. ზემოთ პარაგრაფები 13-15).

39. რაც მთავარია, სასამართლო ადგენს, რომ 223(1)-ე მუხლის სისხლის სამართლის კოდექსისთვის დამატება, რომელიც აშკარად უკანონოდ აცხადებდა ქურდულ სამყაროსთან დაკავშირებულ ორ დამოუკიდებელ დანაშაულს, იყო მხოლოდ ნაწილი 2005 წლის 20 დეკემბრის უფრო ფართო საკანონმდებლო პაკეტისა, რომლის მიზანი იყო ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის გაძლიერება. კანონმდებლობის მეორე მნიშვნელოვანი ნაწილი, რომელიც იმავე დღეს იქნა მიღებული, იყო კანონი ორგანიზებული დანაშაულისა და რეკეტის შესახებ, რომლის მე-3 სექცია გასაგებად უხსნიდა საზოგადოებას ამგვარი, უკვე სასაუბრო ენაში დამკვიდრებული, ტერმინების

მნიშვნელობას. ეს ტერმინებია „ქურდული სამყარო“, „ქურდული სამყაროს წევრი“, „საქმის გარჩევა კანონიერი ქურდის ავტორიტეტის გამოყენებით“, „კანონიერი ქურდობა“ და ა.შ. შესაბამისად, სასამართლო ადგენს, რომ 223(1)-ე მუხლი, ზემოხსენებული ორგანიზებული დანაშაულისა და რეკეტის შესახებ კანონის მე-3 სექციასთან ერთად წაკითხული, მოიცავდა ორი სისხლის სამართლებრივი დანაშაულის ყველა შემადგენელ ელემენტს, რომელიც კავშირში იყო „ქურდული სამყაროს“ ფუნქციონირებასთან.

40. აქედან გამომდინარე, სასამართლო ადგენს, რომ 2005 წლის 20 დეკემბრის შემდეგ „ქურდული სამყაროს“ წევრობის დანაშაულის კრიმინალიზებით, მომჩივანს - ათწლეულების განმავლობაში „ქურდული სამყაროს“ სუბკულტურაზე საყოველთაო ცოდნის საფუძველზე თუ არა, ორგანიზებული დანაშაულისა და რეკეტის შესახებ კანონის მე-3 სექციაზე ან შესაბამისი სამართლებრივი დახმარების საფუძველზე - ადვილად შეეძლო წინასწარ გაეთვალისწინებინა, თუ რომელი მისი ქმედება გამოიწვევდა სისხლის სამართლებრივ პასუხისმგებლობას სისხლის სამართლის კოდექსის 223(1) §1-დან გამომდინარე.

41. ამდენად, ადგილი არ ჰქონია კონვენციის მე-7 მუხლის დარღვევას.

II. კონვენციის სხვა სავარაუდო დარღვევები

42. მომჩივანი, ციტირებდა რა კონვენციის მე-6 მუხლის §§1 და 3, ასევე მე-8 და მე-10 მუხლებს, ასევე დაობდა მის წინააღმდეგ წარმოებული სისხლის სამართლებრივი საქმისწარმოების შედეგებზე, და აცხადებს, რომ იგი არის უდანაშაულო.

43. ხელთ არსებული ყველა მასალის გათვალისწინებით, და იმდენად, რამდენადაც ეს საჩივრები ექცევა უფლებამოსილების ფარგლებში, სასამართლო ადგენს, რომ ვერ აღმოაჩინა კონვენციის და მისი დამატებითი ოქმებით დაცული უფლებებისა და თავისუფლებების რაიმე სახით დარღვევა. ამდენად, საჩივრის ეს ნაწილი არ უნდა იქნეს განხილული, რადგან აშკარად დაუსაბუთებელია, კონვენციის 35-ე მუხლის §§3 და 4-ის შესაბამისად.

ზემოთ ხსენებულის საფუძველზე სასამართლო ერთხმად,

1. აცხადებს, ერთხმად, კონვენციის მე-7 მუხლის ფარგლებში საჩივარს დასაშვებად და განცხადების დანარჩენ ნაწილს დაუშვებლად;

2. ადგენს, ერთხმად, რომ ადგილი არ ჰქონია კონვენციის მე-7 მუხლის დარღვევას.

შესრულებულია ინგლისურ ენაზე და შეტყობინებულია 2014 წლის 15 ივლისს, სასამართლოს რეგლამენტის 77-ე მუხლის §§2 და 3-ის შესაბამისად.

ფატოს არაძი
რეგისტრატორის მოადგილე

ინეტა ზიემელე
პრეზიდენტი